

Landgoedwandeling Zandhove en Bikkenrade

Auteur: Marycke Naber

Soestwetering, Zandwetering, Engels landschapspark

Een wandeling aan de zuidrand van Zwolle, langs de Soestwetering, de Zandwetering, het kleine landgoed Bikkenrade en het prachtige landgoed Zandhove met weilanden en een park in Engelse landschapstijl, met een waterpartij en een pinetum.

Routebeschrijving

Rondwandeling vanaf bushalte Rommestraat over de landgoederen Zandhove en Bikkenrade (10 km)

NB Check de openingstijden van de horeca. Op het terrein van verpleeghuis Zandhove is een ruime parkeerplaats.

Als het graspad langs de Zandwetering slecht begaanbaar is, kan je de route inkorten tot 8 km.

- Loop vanaf de bushalte in de richting van de rotonde, ga daarna RA over het fietspad. Ga LA door het toegangshek van landgoed Zandhove, daarna LA langs het gelijknamige verpleeghuis.

Landgoed Zandhove is aangelegd op een oeverwal van de IJssel, ontstaan bij het buiten haar oevers treden van de rivier. Het grovere, zandige materiaal bezinkt namelijk het eerst. Dat Zandhove zover van de IJssel ligt wijst erop dat het stroomdal ervan vroeger veel breder was.

De geschreven geschiedenis van het landgoed gaat terug tot de 17e eeuw. In die tijd stond er een spyker (voorraadschuur) die bekend stond als 'Het Huis op 't Zant'. Johannes Scriverius, zoon van de predikant Samuel Scriverius, liet het pand rond 1725 opnieuw optrekken. Tot in de negentiende eeuw bleef het landgoed in het bezit van de familie Scriverius. Pas in het begin van de 19e eeuw wordt de naam 'Zandhove' gebruikt.

In de Tweede Wereldoorlog werd B. Laverman eigenaar van het landgoed. Hij was lid van de NSB. Zijn eigendommen kwamen na de oorlog in handen van het Nederlands Beheersinstituut. Het landgoed werd in 1954 aangekocht door de gemeente Zwolle. Het huis had al vanaf 1945 gediend als (nood)sanatorium voor Zwolle en omgeving. Vanaf 1958 fungeerde het als opvang van gerepatrieerde senioren uit het voormalig Nederlands Indië. Vanaf 1980 kreeg Zandhove meer het karakter van een 'gewoon' verpleeghuis. Sinds 1991 is de Gemeentelijke Stichting Zandhove geprivatiseerd.

Het park is vermoedelijk vanaf halverwege de 18e eeuw aangelegd, in eerste instantie in Barokstijl, wat hier en daar nog te herkennen is aan de rechte lanen. De gemeente Zwolle heeft het in beheer.

- 1e oprit naar de parkeerplaats negeren, ga daarna RA en meteen LA over het halfverharde pad.
- Twee paden naar rechts negeren, ga daarna bij de driesprong schuin RA, pad naar echts negeren. Ga aan het eind schuin LA, het pad evenwijdig aan het weiland.
- Ga na de bocht naar rechts bij de kruising RA. Ruiterpaden en zijpaden negeren, ga aan het eind LA over de asfaltweg. Rechts bevindt zich de Oude Mars.

Deze rijksmonumentale boerderij is in 1938 gebouwd in de stijl van een Limburgse hoeve met binnenplaats. In opdracht van Stichting Zorgspectrum 't Zand werden in 2014 in het gebouw vier wooneenheden en een dagactiviteitencentrum voor 32 mensen met een niet aangeboren hersenafwijking gerealiseerd. Er bevindt zich ook een theehuis, zie bij 'Eten en drinken'.

- Ga aan het eind RD over het smalle zandpad, aan het eind daarvan schuin RA over het fietspad. Ga het 1e asfaltpad RA, dan het 1e pad LA, aan het eind RA over het fietspad.
- Ga na de fietstunnel RA, na de brug RA, Aalvangerspad, tussen de Sekdoornse Plas, een zandwinplas, en de Soestwetering.

In de voorlaatste IJstijd heeft een gletsjertong een breed dal uitgeslepen, met aan weerszijden stuwwallen (het Veluwemassief en de Sallandse heuvelrug). Daarna is het dal opgevuld met zand, klei en löss. Door het ontstaan van oeverwallen langs de IJssel en door bedijking werd de afwatering op den duur een probleem. Daarom werden vanaf de 13e eeuw aan weerszijden lange weteringen gegraven die evenwijdig aan elkaar lopen. Aan de Veluwe kant monden zij bij Hattem uit in de IJssel, aan de Sallandse kant via de stadsgracht van Zwolle in het Zwarte Water.

- Ga ca. 100 m (na het bankje) LA, de trap op en RA over de grasdijk. Ga aan het eind RD over het betonfietspad.

In 2007 is de dijk langs de Soetwetering verlegd door de Polder Sekdoorn en het gebied tussen de dijk en de wetering ingericht voor waterberging en natuurontwikkeling. Dit natuurontwikkelingsgebied wordt beheerd door Landschap Overijssel. In de bocht naar links loopt een graspad langs een informatiepaneel en een voetgangerssluis naar een vogelkijkhut.

- Waar het fietspad omlaag gaat loop je (indien mogelijk) RD over de grasdijk, anders over de asfaltweg.
- Ga RA over de 1e brug (Aalvangersweg). Ga voor de dam over de Zandwetering LA over het graspad.

NB Als het pad slecht begaanbaar is, kun je de route inkorten door RD te lopen over de weg, door de fietstunnel, daarna over het fietspad. Ga direct na de hoogspanningslijnen RA over de halfverharde weg, zie verder bij #.

- Ga aan het eind RA over de ventweg. Steek aan het eind daarvan de voorrangsweg over (kijk uit!) en ga RD, Jan van Arkelweg.
- Ga de 1e weg RA, Harculose Esweg. Ga voor de Orangerie van de Golftuin Zwolle LA over het fietspad, Hoogzuthemepad, dan het 1e pad RA. Volg het betonpad met een bocht naar rechts.

Je loopt over landgoed Bikkenrade. De buitenplaats, die aan deze kant niet te zien is, dateert uit het begin van de 19e eeuw.

- Ga in de scherpe bocht naar links RD over het bospad. Zijpaden negeren, ga aan het eind schuin RA over het fietspad.

- Steek aan het eind de voorrangsweg en het fietspad over en ga RD over de halfverharde weg.
- # Waar het gruispad naar rechts buigt ga je RD over het smalle pad, 'ruiterroute'. Graspad naar links negeren. Ga bij de viersprong LA langs de rechterkant van de meidoornhaag en langs de kassen.

Waar tegenwoordig de kassen staan bevonden zich vroeger de moestuin en de boomgaard van het landgoed, Den Hof geheten. Aan het eind van het pad zie je aan de linkerkant de oude toegangspoort daarvan. Hier tegenover staat de oudste zomereik van het landgoed, uit het begin van de 18e eeuw.

- Ga bij de viersprong RD het bos in. Pad naar links negeren, ga aan het eind RA langs de vijver.

Deze vormt het middelpunt van het vanaf 1905 in Engelse landschapsstijl aangelegde deel van het park. Deze stijl, die rond het midden van de 19e eeuw in zwang raakt, kenmerkt zich door bochtige paden en bosranden, waterpartijen en hoogteverschillen. Na de bocht naar links staat een sequoia ofwel mammoetboom. In Californië kunnen deze een hoogte van 90 meter en een doorsnede van ruim 7 meter bereiken!

- Negeer na het heuveltje het pad naar links, ga bij de driesprong schuin LA, daarna het 1e pad schuin LA door het pinetum.

Dit is een verzameling naaldbomen, bijeengebracht vanuit verschillende werelddelen. Midden 19e eeuw was het mode om op een landgoed zo'n pinetum aan te leggen. Initiatiefnemer van deze collectie was Jonkheer Mr. Sebastiaan van Namen van Eemnes, de toenmalige eigenaar. De bomen met diepe groeven in de lengterichting zijn bladverliezende watercypressen. Twee gigantische sequoia's zijn helaas omgezaagd. Tien meter verderop staat links een grote taxus, met in augustus-september rode bessen (giftig!).

- Ga aan het eind schuin RA, een halfverhard pad. Twee paden naar rechts negeren, ga daarna bij de driesprong schuin LA, aan het eind LA.
- Aan het eind van het halfverharde pad bevindt zich links de parkeerplaats van Zandhove.
- Terug naar bushalte Rommestraat: Ga hier RA, aan het eind LA over het fietspad, bij de rotonde RA en RD naar de bushalte.

Praktische informatie

Eten en drinken

1. Restaurant De Zon in verpleeghuis Zandhove, Hollewandsweg 17. Open: 9.30-21.00; lunch 11.30-13.30, diner 17.00-18.30. Reserveren via receptie verpleeghuis: 038 - 4687600 of op restaurantzandhove@hetzand.nl
2. Theehuis De Oude Mars, De Mars 19. Open: wo, vr t/m zo 14.00-17.00
3. Orangerie Golftuin Zwolle, Harculose Esweg 2, 0529-466304, golftuinzwolle.nl

Openbaar vervoer

Bushalte Rommestraat: stadsbussen 2 en 4, vanaf Zwolle NS richting Ittersumerbroek
 Bushalte Rommestraat / Hollewandsweg: bus 161, Zwolle-Deventer. Niet op zondag!
 Bushalte Windesheim, Zuthemerweg: bus 161, Zwolle-Deventer. Niet op zondag!

Parkeren

Parkeerterrein bij verpleeghuis Zandhove

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/landgoedwandeling-zandhove-en-bikkenrade/15964/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50

The advertisement features a background of various colorful maps. On the left, there are three overlapping map thumbnails. A large white number '4' is inside a red circle. The text is in bold, with the main headline in red and the price in white on a red background.